

ДО НАУЧНОТО ЖУРИ ЗА ЗАЩИТА
НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД НА
ПРОФ.Д-Р МЕТОДИ МАРКОВ

С Т А Н О В И Щ Е

За дисертационния труд на проф. д-р Методи Марков Марков, на тема „Даване вместо изпълнение“, за придобиване на научната степен „Доктор на юридическите науки“ по научната специалност „Гражданско и семейно право“

От проф. д.ю.н. Владимир Богданов Петров член на научното жури

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Със заповед № РД 38-598 от 21.12.2012 г. на ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ на основание чл. 13 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, чл. 40 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 81 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски“ съм утвърден за член на научното жури за провеждане на избора на проф. д-р Методи Марков Марков за „доктор на юридическите науки“. В изпълнение на възложената ми задача представям на вниманието ви моето становище за представения по конкурса научен труд и качествата на неговия автор.

Проф. Методи Марков е един от безспорните и утвърдени научни авторитети в българската цивилистика. Сферата на научните му интереси покрива всички области на частното право, в което той е оставил сериозни и оригинални съчинения.

Професионалната биография на проф. Марков е свидетелство за един непрекъснат научно-преподавателски възход, който е плод на упорит труд, непрекъснато усъвършенстване, разширяване и задълбочаване на материите и проблемите обхванати от неговия изключително широк интерес на изследовател и преподавател. Авторе на пет монографични съчинения, сред които са такива значими изследвания, като неговата дисертация за получаване на образователната и научна степен доктор по право – „Искът за собственост по чл. 108 от Закона за собствеността“ – 1994 г. Хабилитационните трудове за придобиване на научното звание доцент „Ограничаване на конкуренцията“ и „Ограничаване на конкуренцията от държавата“ – 2002 -2009 г., хабилитационния труд „Ипотеката“ за придобиване на научното звание професор -2009 г. Проф. марков е автор на осем коментара в съавторство и един самостоятелен. Под неговото талантливо перо са излезли повече от 150 статии и 8 учебни помагала. Изключително активна и полезна е работата на проф. Марков в

осветляване и анализиране на актуални проблеми на гражданското, семейното и търговското право с участието му в повече от 30 научно-практически семинара с практикуващи юристи. Надарен преподавател и отличен лектор, неговите лекции пред студентите по преподаваните от него дисциплини се радват на изключителен интерес и внимание.

Научният труд, с който проф. Марков участва в конкурса за придобиване на научната степен „доктор на юридическите науки“, съдържа многобройни оригинални и научно значими приноси, някои от които той е посочил в автореферата на дисертацията. Преди всичко трябва да отбележа, че съчинението му е първото монографично съчинение в българската правна литература върху договорния институт „даване вместо изпълнение“. В този смисъл то запълва една теоретическа празнина и практическа нужда от пространно и задълбочено изследване на този институт.

Приносни моменти и оригинални становища съдържа изследването на проф. Марков, при изясняване правната същност и характеристиките на договора „даване вместо изпълнение“ и извеждането на важния теоретически извод, че той е самостоятелен вид договор, който авторът отграничава от сходни правни фигури, като погасяването на задължението чрез точно или неточно изпълнение, чрез опрощаване и прихващане; обезщетението в натура; задатъка и отметнината. И други сходни фигури при принудителното изпълнение и несъстоятелността.

Оригинален и приносен характер са и становищата в съчинението, относно приложното поле на договора, като способ за погасяване на различни видове задължения /договорни и извън договорни/, условията за действителност на договора; въпросите свързани с обекта и предмета на даденото. Аргументира се становището, че новата престация може да бъде от типа *date*, но не и *facere* че вместо изпълнение най-често се прехвърлят права и вземания, а прехвърлянето може да бъде заложено или ипотекано, че може да се отстъпи ползване на вещи и на обекти на интелектуалната или индустриалната собственост. Авторът характеризира договора като неформален, като само с оглед предмета на даденото може да се наложи спазването на съответна форма за действителност. А с оглед изискванията предвидени в ГПК за допустимост на свидетелските показания, договорът трябва да бъде сключен в писмена форма, за да бъде доказано неговото сключване.

Предаването на обекта е елемент от фактическия състав на договора, затова- изтъква проф. Марков не може да бъде сключен предварителен договор за даване, вместо изпълнение. Смисъл от предварителен договор, според него може да има, когато окончателният договор е консенсуален и формален.

Без каквато и да било претенция за пълнота и изчерпателност, към многобройните теоретически и практически съществени приноси становища на автора допълнително могат да бъдат посочени:

- Отграничаването на договора от законово уредените възможности за престиране на нещо друго – по чл. 59 ЗЗП, чл. 11 ЗДФО, плащане с компенсаторни инструменти и непарични платежни средства;
- Съпоставката с възлагането на вещ, вземане или ценна книга от съдебния изпълнител
- Значението на договора за потвърждаване на унищожяема сделка /чл. 35 ЗЗД/ – стр. 112;
- Анализът на основанията и последиците на отказ от договор и отражението му върху даването вместо изпълнение /стр. 118-122/;
- Приложението на правилото на чл. 33 ЗС при прехвърляне на дял от съсобствен имот, вместо изпълнение /с. 138-139/
- Различните хипотези на прехвърляне на акции вместо плащане, включително на акции, издадени във връзка с увеличаването на капитала, както и придобиването на собствени акции /стр. 157 и сл./
- Обсъждането на възможността за погасяване на задължения към кредитни институции /стр. 186 и сл./ На търговец в производство по несъстоятелност /стр. 189/, вземания на държавата и общините /стр. 191/
- Очертаване на погасителното действие при прехвърляне на ценна книга в зависимост от нейния вид /стр. 235/
- Възможните задължения за страните и съотношението им с погасителното действие на договора /стр. 241 и сл./
- Последиците от развалянето на договора поради неизпълнение /с.266 и сл./

Заклучение

Многобройните, оригинални теоретически и практически научни приноси ми позволяват убедено да изтъкна творческата и новаторска дързост на проф. Марков да се захване с изследването и изгради цялостния характер и съществените черти на подобен изключително труден и

неизследван институт, като „даването вместо изпълнение“. Това той е направил с огромно майсторство, мащабен труд и неимоверно добро познаване на обширната цивилистична материя, с много добър, овладян научен език и писателски талант. „Даването вместо изпълнение“ е успех не само за неговия автор, но и съществен принос в българската юридическа литература.

Дисертацията отговаря на всички изисквания, които се съдържат в Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, за присъждане на нейния автор – проф. д-р Методи Марков на научната степен „доктор на науките“ в професионално направление „Право“ 3.6.

Ето защо, предлагам на научното жури за защита на дисертационния труд „Даване вместо изпълнение“, да присъди на неговия автор проф. д-р Методи Марков Марков научната степен „Доктор на юридическите науки“ в професионалното направление „Право“ 3.6.

26.02.2013 г.

Дал становището
Проф. д-р Владимир Петров